

VIII Українська олімпіада з лінгвістики

13—14 березня 2021 р.

Критерії оцінювання задач особистого туру

Дарма молодші класи

Пояснення (12 балів):

- Порядок слів (2 бали):
 - 2 бали за правильний і повний опис порядку слів;
 - 1 бал за неповний або неточний опис порядку слів.
- Словник іменників (2 бали):
 - 2 бали за повний словник;
 - 1 бал за неповний словник.
- Словник основ дієслів / прикметників (2 бали):
 - 2 бали за повний словник;
 - 1 бал за неповний словник, зокрема якщо подано переклади лише до однієї частини мови.
- Суфікс *-ни* (2 бали):
 - 2 бали за виділення суфікса та пояснення його значення;
 - 1 бал за виділення неповного суфікса (*-и*) та пояснення його значення або за виділення повного суфікса із неточністю у значенні.
- Суфікс *-ні* (2 бали):
 - 2 бали за виділення суфікса та пояснення його значення;
 - 1 бал за виділення неповного суфікса (*-і*) та пояснення його значення або за виділення повного суфікса із неточністю у значенні.
- Суфікс *-уаг* (2 бали):
 - 2 бали за виділення суфікса та пояснення його значення;
 - 1 бал за виділення неповного суфікса (*-аг* або *-g*) та пояснення його значення або за виділення повного суфікса із неточністю у значенні.

Відповіді (8 балів):

- по 2 бали за кожен правильний переклад (слово «кульгаючий» замість «кульгавий» помилкою не вважаємо);
- по 1 балу за кожен переклад з однією помилкою (відсутнє слово рахують за кількість помилок, що дорівнює кількості морфем / граматичних категорій у цьому слові).

Словосполучення *молодші та старші класи*

Пояснення (10 балів):

- правильне пояснення: **10 балів**;
- формулювання «опис у цілому» та «у звуженому значенні» без додаткових пояснень: **5 балів**;
- посилання на пряме / переносне, об'єктивне / необ'єктивне, конкретне / абстрактне, реальне / відносне значення слів у групах I та II відповідно без додаткових конструктивних критеріїв розрізнення: **5 балів**.

Відповіді (до **10 балів** — лише за умови ненульового бала за пояснення):

- Пояснення, чому *сильна поетеса* може належати до обох груп (**2 бали**):
 - **2 бали** за коректне пояснення;
 - **1 бал**, якщо, крім правильного пояснення, помилково вказано на контраст фізичної та моральної сили.
- **По +1 балу** за кожне інше правильно класифіковане слово.

Нухалк *молодші та старші класи*

Пояснення (5 балів):

- Вказано, що *i* в транскрипціях записують як варіанти *e*: **+1 бал**.
- Вказано, що *u* в транскрипціях записують як варіанти *o*: **+1 бал**.
- Залежність голосного від звука, що йде після нього (**3 бали**):
 - **3 бали**, якщо вказано залежність від того, чи йде за голосним сонорний (або «дзвінкий»);
 - **2 бали**, якщо вказано (частково правильну) залежність від того, чи йде за голосним глухий;
 - **1 бал**, якщо вказано (частково правильну) залежність від того, чи йде за голосним один із конкретного — але неповного — переліку можливих глухих звуків;
 - **1 бал**, якщо вказано (частково правильну) залежність від того, чи є голосний останнім звуком слова.

Відповіді (до **15 балів** — результат слід домножити на відсоток від зароблених за пояснення балів та округлити до найближчого цілого):

- **по +1 балу** за кожно правильно вказану голосну.

Дунгіджаву *молодші та старші класи*

Пояснення (8 балів):

- Остання літера залежно від часу (1,5 бала):
 - по +0,5 бала за кожен з літер *-i*, *-e*, *-u*.
- Творення суфіксів минулого часу (1 бал):
 - по +0,25 бала за кожен з чотирьох груп.
- Творення суфіксів теперішнього часу (2 бали):
 - по +0,5 бала за кожен з чотирьох груп.
- Суфікси майбутнього часу *-ng-* та *-mg-* (1 бал):
 - по +0,5 бала за кожен із двох суфіксів.
- Суфікси *-ui* та *-wi* (2,5 бала):
 - +1 бал, якщо зазначено, що суфікси приєднуються до дієслів із груп *-ŋ-* та *-u-*;
 - +1,5 бала, якщо встановлено залежність від останньої голосної кореня (або +0,75 бала, якщо залежність лише частково правильна).

Відповіді (12 балів):

- Завдання 1 (3 бали):
 - по +0,5 бала за кожен правильну відповідь.
- Завдання 2 і 3 (9 балів):
 - по +0,75 бала за кожен правильну відповідь без помилок і описок (для слів, де відновити форму однозначно неможливо, — із поясненням або зазначенням обох можливих варіантів).

Сумарний бал округлюють; напівцілий — униз.

Сесото старші класи

Пояснення (6 балів; за відповідності, у яких ортографії ПАР і Лесото переплутано місцями або не вказано взагалі, ставлять половину відповідної кількості балів):

— Відповідність *d — l* (1,5 бала):

- згадано відповідність і вказано, що зміна відбувається перед *u* та *i*: **1,5 бала**;
- згадано відповідність та зазначено частково правильний її критерій, що спи-рається тільки на наступний звук: **1 бал**;
- лише згадано відповідність: **0,5 бала**.

— Відповідності *kg — kh*, *mm — 'm*, *nn — 'n*, *pjh — psh*, *tjh — ch* (2,5 бала):

- **по +0,5 бала** за кожен відповідність, якщо її не сформульовано як більш зага-льне правило, яке на матеріалі задачі справджується не завжди.

— Відповідності *w — o* та *y — e* (2 бали):

- згадано саму відповідність, зокрема якщо лише в комбінації з конкретними звуками: **по +0,5 бала** за кожен з двох відповідностей;
- зазначено, що зміна відбувається перед голосними: **по +0,5 бала** за кожен з двох відповідностей.

Відповіді (14 балів):

— Завдання 1, визначення ортографії для кожного слова (7 балів):

- **по +0,5 бала** за віднесення до обох ортографій слів *ntate* та *phela* за умови, що слів, віднесених у роботі до обох ортографій, не більше ніж два;
- **по +0,25 бала** за правильний розподіл кожного з решти 24 слів за умови, що наведено бодай часткове пояснення принаймні для однієї зміни, що відбува-ється у відповідному слові.

— Завдання 1, відновлення запису в іншій ортографії (6 балів):

- **по +0,5 бала** за кожен правильний запис, навіть якщо його віднесено не до тієї ортографії; будь-яка описка вважається помилкою.

— Завдання 2: **+1 бал** за правильну обґрунтовану відповідь або правильну відповідь, що водночас впливає з пояснень у розв'язку та не суперечить їм.

Сумарний бал округлюють; напівцілий — униз.

Пояснення (11 балів):

— Закінчення іменників (2 бали):

- **по +0,25 бала** за правильне закінчення для кожної комбінації розташування, роду та числа (якщо правильно наведено хоча б одне закінчення для комбінації роду та числа, але не згадано про розташування, за цю комбінацію виставляють рівно **0,25 бала з 0,5**).

— Словник основ дієслів та іменників (0,5 бала):

- **0,5 бала**, якщо в однорідній формі подано всі іменники та в однорідній формі подано всі дієслова, але, можливо, без дублювання іменників та дієслів зі спільною основою;
- **0,25 бала**, якщо відсутні одне чи два слова.

— Поділ дієслів на відміни (1 бал):

- **+0,5 бала**, якщо наведено які-небудь принаймні частково коректні правила, пов'язані з відмінами дієслів;
- **+0,5 бала**, якщо для кожного дієслова правильно зазначено суфікс *-a* чи *-i*, від якого залежить відміна.

— Частка *se* (+0,5 бала):

- **0,5 бала** за пояснення ролі частки *se*;
- **0,25 бала**, якщо вказано, які дієслова вживають із часткою, але не пояснено чому.

— Форми дієслів (3 бали):

- **по +0,25 бала** за правильну форму (включно з показником майбутнього часу) для кожної комбінації відміни, часу та числа (якщо правильно наведено хоча б одне закінчення для комбінації часу та числа, але не згадано про відміни, за цю комбінацію виставляють рівно **0,25 бала з 0,5**; форми майбутнього часу оцінюють ненульовим балом лише за умови, що згадано і про показник майбутнього часу *va/vor*, і про закінчення);
- зауваження, що певну форму використовують лише для жіночого або чоловічого роду підмета чи для певного виду речення (головного чи підрядного) за помилку не вважають.

— Творення іменників залежно від дієвідміни (0,5 бала):

- **0,5 бала** за коректне пояснення;
- **0,25 бала**, якщо сказано про суфікс *-to-*, але не про появу діакритичного знака у *-ă*.

— Порядок слів (1,5 бала):

- **+0,5 бала**, якщо без помилок описано порядок слів у дієслівній групі;
- **+0,5 бала**, якщо без помилок описано порядок слів у головному реченні;
- **+0,5 бала**, якщо без помилок описано порядок слів у підрядному реченні.

- **Форми артикля (1 бал):**
 - **по +0,25 бала** для кожної комбінації роду та числа (якщо не вказано або неправильно вказано, з яким іменником узгоджується артикль, то суму балів за цей пункт обмежено зверху оцінкою **0,5 бала**).
- **Форми відносного займенника (1 бал):**
 - **по +0,25 бала** для кожної комбінації роду та числа (дослівний переклад — «якого», «якої», «яких» — оцінюють повним балом).

Відповіді (9 балів):

- **по 1,5 бала** за кожен повністю правильний переклад речення (зокрема, неправильні діакритичні знаки, крім *ă* замість *a* у закінченні дієслова, помилкою не вважають);
- **по 1 балу** за кожен переклад з однією помилкою (зокрема, неправильним закінченням дієслова);
- **по 0,5 бала** за кожен переклад із двома помилками (зокрема, відсутність дієслова розцінюють як дві помилки).

Сумарний бал округлюють; напівцілий — униз.